

totta :
töttem
sikori-
méből,
ott. Ez
is be-
gram és

átran
k. —
nem
nemé-
felel-

m-épület
lat.

A FÉSZEK FÖLÖTT. (Lásd a 391. lapon.)

ELEMÉR NÖVENDÉKE.

— Elbeszélés. —

(II. folyt.)

ELEMÉR egészen büszkének érezte magát, hogy ime ő még is véghez vitt valamit s mamájához fordulva mondá:

— Kedves mama, én oly nagyon szeretnék segíteni e szegény embereken! Nem tehetnék érettök valamit? Például, ha Gyuriczát magunkhoz vennők . . . én majd tanítanám . . .

— Vállalkoznál reá?

— Oh igen! felelé Elemér nagy hévvel.

— Jól van, majd meggondolom reggelig. Ma már ugy sem utazunk tovább, mert pihenésre van szükségünk.

Várhegyiné aztán mondta a szegény asszonynak, hogy más nap korán reggel jöjjön el, beszélni akar vele. A szegény asszony ezzel jó éjt kívánt s a faluban lakó testvéréhez ment; Várhegyiné és fia pedig lefeküdtek s a kiállott fádalmak után édesen pihentek.

Midőn másnap reggel, hogy Elemér fölébredt, anyját már nem látta a szobában. Gyorsan fölkelt és öltözött; de még el sem készült, mikor anyja belépett s kézen vezetve a kis Gyuriczát, így szólt:

— Ime, kedves fiam, teljesítettem kívánságodat. Itt van Gyuricza, a ki velünk jön és mától fogva a te növendéked. Reménylen, jó és gondos tanítója lesz benned.

Elemér alig tudott hová lenni örömeiben s rögtön százféle terv forgott a fejében, hogy mit mindent fog majd vele

csinálni. Most hamarjában nem foghatott ugyan hozzá semmihez, mert alig néhány percz mulva már kocsira ültek és tovább utaztak; de azt már mindjárt elhatározta, melyik ócska ruhájából csináltat majd Gyuriczának tisztességes öltözetet s azt is kitervezte, mit mindent kell majd Gyuriczának tanulnia.

Legelőször is szükséges volt, hogy Gyuricza tudjon becsületesen ülni, mert bizony a kis fiu maga alá huzta lábait s úgy összekuporodott, mintha valami kunyhóban a zugban ülne.

— Gyuricza, ülj szépen! inté Elemér.

Gyuricza azonban nem mozdult, nyilván mert azt sem tudta, mit akar Elemér s szokva volt mindig úgy ülni, amint épen akart. Elemér nagy komolysággal egyenesre ültette s magában megfogadta, hogy nagyon türelmes lesz, mert kis gyermekkel másképp nem lehet boldogulni. Nem sokára aztán eszébe jutott, hogy Gyuricza talán már járt is iskolába. Ezzel mindjárt tisztába akart jönni.

— Gyuricza, tudsz-e olvasni?

A kis fiu reá bámult, aztán — nem felelt, hanem lehorgasztotta a fejét. Elemér állánál fogva fölemelte fejét és még egyszer kérdé:

— Tudsz-e olvasni?

De a kis fiu most sem felelt; mintha nem értette volna a kérdést.

Elemérnek nagy kedve lett volna elveszteni béketűrését, de eszébe jutott bölcse elhatározása, hogy türelmes lesz. Elővett tehát egy kis zseb-naptárt s ebben egy nagy A. betűre mutatva, kérdé:

— Mi ez?

Gyuricza odabámult, vállát vonogatta és megint — nem felelt semmit.

— No's? Hát nem tudod, mi ez? Ez az A!

Gyuricza olyanforma mozdulatot tett, mintha mondani akarná: »Bánom is én, akár A. akár nem.« Elemér azonban türelmesen folytatá:

— No, mondd hogy: A.

Gyuricza bizony nem mondta s olyan formát látszott gondolni, hogy ugyan miért mondaná ő épen azt, hogy A.

— Mondd A. és kapsz egy pogácsát! szólott Elemér s elővett zsebéből egy kis pogácsát.

Ennek láttára a kis fiu mosolyogni kezdett és halkán kimondá, hogy: A. Aztán megette a pogácsát.

— Nagyon jól van! mondá Elemér. Most nézz ide. Ez B. Mondd hogy: B.

Gyuricza abban a reményben, hogy ezért is majd pogácsát kap, mindjárt rámondta, hogy B. s Elemér, örvendve a fényes sikeren, visszatért az első betűhöz és a nagy A-ra mutatva kérdé:

— No's hát, ez mi?

De már ezt hiába kérdezte még pogácsa segítségével is. Gyuricza soha életében nem látott könyvet s fogalma sem volt arról, mi a betű. Előbb kimondta Elemér után az A-t, anélkül, hogy a betűt megnézte vagy arra gondolt volna, hogy ez annak a betűnek a neve. Hiába mutatott tehát Elemér akárhány A-t, Gyuricza bizony néma maradt. Elemér egészen elkedvetlenedve kiáltá:

— De hát hogy fogsz valamit megtanulni, ha még az első betűt sem tudod kimondani?

— Csak türelem, kedves fiam, szólott a mama. Gyuricza most meg van zavarodva, ismeretlen emberek közé került, előbb még bele kell szoknia új állapotába. A tanulással nyugodtabb időt várj be.

Elemér kissé megvigasztalódott s az igazat megvallva, kissé örült is, hogy a tanítás későbbre marad.

Néhány órai kocsikázás után megérkeztek Várhegyre s a szép kastélyban kipihentek az ut fáradalmaitól. Elemérnek legelső gondja volt, hogy növendékét felöltöztesse tisztességes ruhába; előke-reste ócska ruháit s a falusi szabóval átalakíttatta, úgy hogy Gyuriczára alig lehetett ráismerni; igazán csinos fiúcska volt. Elemér nagy kedvét találta is benne s rendkívül tetszett neki, hogy van valaki, akinek parancsolhat, akit küldözhet ide oda s akit ugyszólván egészen a magáénak tekinthet. És a kis fiu meglehetősen ügyes is volt mindenféle apró dolgokban. Elemér azt szerette volna, hogy növendéke mindig vele legyen s vele is háljon; de azt a mama nem engedte meg, hanem azt határozta, hogy Gyuriczának az öreg kulesárnál, János bácsinál legyen a lakása s minden nap két-két órára jöjjön fel Elemérhez tanulni.

— Két órára? szólott Elemér. Hiszen ez nagyon kevés! Gyuriczának olyan tömördek tanulni valója van... két óra kevés.

— Kezdetnek elég. Majd később tanulhat többet is.

Épen azon a napon, mikor Gyuricza felöltötte a csinos új ruhát, melyben ropantul tetszett magának, mert ilyen fényes öltözete még soha sem volt, — ezen

a napon kezdte meg Elemér a tanítást, természetesen ismét az ábéczével. Gyuricza, amint észrevette, hogy megint olyan valami van Elemér kezében, mint a mivel az uton faggatta, meglehetősen savanyu arcot vágott; de már megszokta némileg, hogy engedelmeskednie kell, aztán hálás is volt a szép új ruháért és így ellenmondás nélkül neki szánta magát annak a kezserves munkának, melyről nem tudta, hogy tulajdonképen mire való?

Kérdezni nem merte, azért hát csak utána mondogatta Elemérnek, hogy *A.*, aztán *B.* és így sorjában az egész ábéczét. Aztán újból kezdték s háromszor, négyszer is végig mentek az rajta, majd ismét külön-külön mutogatta Elemér a magánhangzókat, mássalhangzókat, kis betűt,

nagy betűt s amint Elemér kimondta, Gyuricza hiven utána mondá.

Elemér egészen megörült, hogy immár olyan könnyen megy, amitől növendéke első izben annyira irtózott. A lecke végeztével megdicsérte Gyuriczát és eleresztette.

— No ez jól ment, — szolt aztán nagyot fujva. Az igaz, hogy kissé fárasztó dolog a tanítás . . . de se baj; csak a kez-

det nehéz, a kezdetén pedig már tul vagyunk.

Más nap nem kevesebb tüzzel fogott hozzá a tanításhoz, remélve, hogy most még tovább fog haladni növendékével. Csakhogy szörnyü meglepetés várt reá. Gyuricza egyetlen egyet sem ismert meg a betűk közül, melyeket tegnap látott, s hogy melyik az *A.*, ép oly kevésé tudta, mint mikor Elemér először mutatta. Ebben persze semmi csodálatos, mert a kis fiu nem volt hozzá szoktatva, hogy megtartson az eszében valamit, a minek a hasznát nem látta; de Elemérnek ez nem jutott eszébe, s majd megpukkadt mérgében, mikor másnap söt harmadnap is legelől kellett kezdnie: *A. B!* Gyuricza egyik napról a másokra mindig szépen elfelejtette,

ÉN VAGYOK A . . . (Lásd a 398. lapon.)

s annál kevésbbé tudott visszaemlékezni, minél hosszabb arcot csinált Elemér.

Pedig Gyuricza nem volt ostoba és ügyetlen fiucska s a jó öreg János bácsi, a kulcsár, kivel naphosszat együtt volt, rövid idő alatt úgy megszerette, mint akár a saját gyermekét. Mindenféle apró házi munkában Gyuricza nagyon ügyesen segített az öregnek, ki nagy türelemmel mutatgatott neki egyetmást és meg is

magy
járt t
Egy-
ricza

rosza
tett

a
Elen

unta

gyot
tűrés

ricza
tap

hog
csak

tást
ség

igye
vébe

nitó,
még

voln
járt

rod
bosz

met
szav

Az
nos

Gyu
mer

gatá
pon

egés
mén

már
mén
mik

magyarázta úgy, hogy Gyuricza mindig járt megértette és el sem felejtette többé. Egy-két hét múlva János bácsi és Gyuricza a legjobb barátok voltak.

A leczkék azonban napról-napra rosszabbul folytak; a tanítvány nem értett a tanuláshoz, a tanító nem értett a tanításhoz.

Elemér minduntalan kifogyott a béketűrésből, Gyuricza pedig, tapasztalván, hogy mindig csak pirongatást kap, épen-séggel nem is igyekezett kedvében járni tanítójának. De még ha akart volna is, mindig járt megzavarodott Elemér boszus, türelmetlen, dorgáló szavai miatt. Az öreg János bácsi, hogy Gyuriczát meg-

mentse a sok pirongatástól, szintén tanítgató a kis fiút s János bácsi mellett pompásan el tudta olvasni az ábécét, sőt egészen jól sillabizált is; de mihelyt Elemér elé került, cserben hagyta a tudománya s össze-vissza hadart mindent. Elemér pedig csak még inkább boszankodott, mikor megtudta, hogy János bácsinál

Gyuricza mindig el tudja mondani leczkét.

Hogy röviden megmondjam az igazat, Elemér csakhamar beleunt a fáradságba, s valahányszor a leczke órája jött, már előre boszus és türelmetlen volt és csak annál kevésbbé tudott valamit meg-

magyarázni növendékének. Nagyon haszontalanul töltötték el a leczkeórákat a tanító is, a tanítvány is és mindketten örültek, ha közbe jött valami, amivel megrövidíthették; utoljára a két órából már csak fél óra lett. És ezt a fél órát is sokszor úgy töltötték, hogy Elemér olvastatott valamit Gyuriczával, de ő maga nem figyelt

oda, hanem játszott vagy csinált valamit; Gyuricza pedig rendesen abba hagyta az olvasást s a könyvében levő képecskéket bámulta; mikor aztán Elemér megint odagondolt, a leczke ideje már elmúlt, beérte tehát azzal, hogy szigoruan megpirongatta Gyuriczát és kiküldte, hozzátevéen, hogy most már nincs többé ideje,

MAGAS KŐFAL, ZÁRT AJTÓ. (Lásd a 390. lapon.)

vele foglalkozni. Mindez Elemér szobájában történt, Várhegyiné szobája mellett. A mama jól látott mindent, de egy ideig nem szólt közbe; nem igen bizott kezdetől fogva Elemér kitartásában és nagy tüzzel megkezdett nevelése sikerében; de nem akarta fiát ahhoz szoktatni, hogy könnyedén abbahagyja, a mibe egyszer belefogott. Elemér maga is érezte, hogy nem jól van a dolog s néhányszor panaszkodott is Gyuriczára; de mert a mama reá bizta, hogy boldoguljon növendékével, a hogy tud, végre abbahagyta a panaszkodást s a leczkék tovább folytak Gyuriczának is nagy boszuságára.

Egy napon végre, mikor Gyuricza ismét értelem nélkül hadart mindent össze-vissza anélkül, hogy Elemér, aki oda sem figyelt, utba igazította volna, a mama belépett a szobába és kiküldvén Gyuriczát, kérde Elemértől, vajon hiszi-é, hogy ily módon megtanítja növendékét valamire?

Elemér nagyon érezte, hogy hibás, de azért igyekezett mentegetőzni és így szólt:

— Oh, kedves mama, bizony nagyon bajos Gyuriczával boldogulni. Nincs semmi tehetsége a tanuláshoz s egészen elrontotta a kedvemét.

— Én azt hiszem, hogy Gyuriczának van tehetsége, de mint minden kis gyermeknél, úgy nála is nehéz a kezdet. Csak nem akarod azt mondani, hogy nem birna megtanulni olvasni és írni?

— Hiszen azt nem mondom . . . de ezt végre megtanulhatja az öreg János bácsitól is.

— Ah, tehát azért vállaltad magadra a kis fiut, hogy mással taníttassad . . .

— Oh dehogy . . . de én azt hittem, hogy majd többre taníthatom . . . így bizony nem igen mulatságos dolog vele bajlódni.

— Tehát a saját mulatságod végett vállalkoztál e föladatra és mert többé nem mulattat, nem telik kedved benne?

— Oh, kedves mama . . . nem azért . . . hanem . . .

— Félek, hogy úgy van, mert vannak emberek, kik nagy buzgalommal fognak bele mindenbe, de ép oly gyorsan abba is hagyják, kivált ha nem érik el rögtön a célét, melyekre gondoltak. És még azzal sem törődnek, ha ez által valakit szerencsétlenné tesznek.

— Hát szerencsétlenné tettem Gyuriczát, hogy magunkhoz vettem?

— Ha nem tudod megtanítani semmire, akkor jobb lett volna abba hagynod szegénységében, maradt volna egyszerű napszámosnak. (Vége köv.)

MAGAS KŐFAL, ZÁRT AJTÓ.

(Képpel a 389. lapon.)

KŐFAL kőfal, de magas vagy,
Hej kis kapu, bezárva vagy!
Ha a falat lebonthatnám,
A kis kaput kinyithatnám
S az én kedves pajtásommal
Napestig is eljátszhatnám.

JELES MAGYAR FÉRFIAK EMLÉKE.

III. Kisfaludy Károly szobra Budapesten.

(Képpel a 392—393. lapokon.)

Akí közületek Budapesten lakik vagy látogatóban volt már itt és megszemlélte fővárosunk nevezettségét, a nemzeti muzeum kertjében, szép lombos helyen

láthatott egy nem épen nagy, de csinos emléksobrot; ez a legjelesebb és legnagyobb érdemü magyar írók egyikének Kisfaludy Károlynak emlékét hirdeti.

Kisfaludy Károly ezelőtt negyven-nyolcz esztendővel, 1831-ben halt meg, de életében oly jelesül működött, hogy még ma is, annyi idő multával, hálásan emlékezünk reá. Ugy-e, nincs köztetek senki, aki ne szeretne színházba menni, szép szindarabot látni és mulatni, okulni az előadáson. Most ez már nem valami rendkívüli dolog, mindenfelé van színház és van sok jó szindarab, melyet elő lehet adni. De egészen máskép volt a dolog akkor, mikor Kisfaludy Károly élt és mint fiatal ember kilépett a világba. Akkor is itt-ott magyar színtársulatok voltak, s egyes igen kitünő színészek is, — de nem volt magyar szindarab. Idegen nyelvekből fordítottak le szindarabokat s azokat adták elő; azt hitték, magyar szindarabot nem is lehet írni.

Akkor még kevés magyar író volt s közöttük olyan alig akadt, aki megpróbálkozhatott volna a szindarab-írással. Kisfaludy Károly azonban meg akarta mutatni, hogy nem kell nekünk mindig csak idegen népek szindarabjain mulatni, okulni, lehet és kell magyar szindarabnak is lenni. És hozzáfogott a munkához és írt, még pedig fényes sikerrel. Ő volt az első magyar színműíró és szindarabjait még ma is elő lehet adni.

De nemcsak az volt Kisfaludy Károly érdeme, hogy mulattatta a közönséget, hanem megtörte az utat és utána aztán már számosan írtak szindarabokat, úgy hogy ma már sok magyar vigjáték, szomorujáték van. A szindarabokon kívül írt Kisfaludy Károly gyönyörű költeményeket és elbeszéléseket is, melyeket még ma is gyönyörködve olvasunk. Azóta volt már sok jeles író, aki többet és talán nagyobb szerűt is írt; de Kisfaludy Károly mutatta meg, hogy kell szépen, magyarosan írni.

Halála után barátai, tisztelői társaságot alakítottak, mely azt tűzte ki feladatául, hogy, mint Kisfaludy Károly, előmozdítsa a magyar szépirodalmat. E társaság pedig az elhunyt jeles író után a »Kisfaludy-társaság« nevet vette föl és mai napig virágzik, élő emlékül a jeles írónak. E társaság és vele a mivelt magyar olvasók minden esztendőben egy napon megünneplik Kisfaludy Károly emléknapiját.

Véssétek ti is elmétekbe e nevet és tiszteljétek, mint egyik legjelesebb s legérdemesebb magyar íróét!

A FÉSZEK FÖLÖTT.

(Képpel a czimlapon.)

CSIRI, csiri! . . züm, züm, züm! . .
Ki dong, dönög oda künn?

Egy fészekben lakunk négyen,

Meg is férünk nagyon szépen,

Csak a papa, meg a mama,

Több legyeeskét, hernyót hozna!

Még magunk nem szállhatunk ki

Kövér bogárkakat fogni.

Csak egy hétre vagy kettőre

Repülünk ki az erdőre.

Csiri, csiri! . . Züm, zim, zom! . . .

Mi dönög itt, nem tudom . . .

Ni ni ott! . . ni, gyermekek,

Mind oda föl nézzetek! . .

Szárnyán ide, majd oda száll,

Zeng, repülget — mégse madár,

Egész csapat! . . . Gyermekek

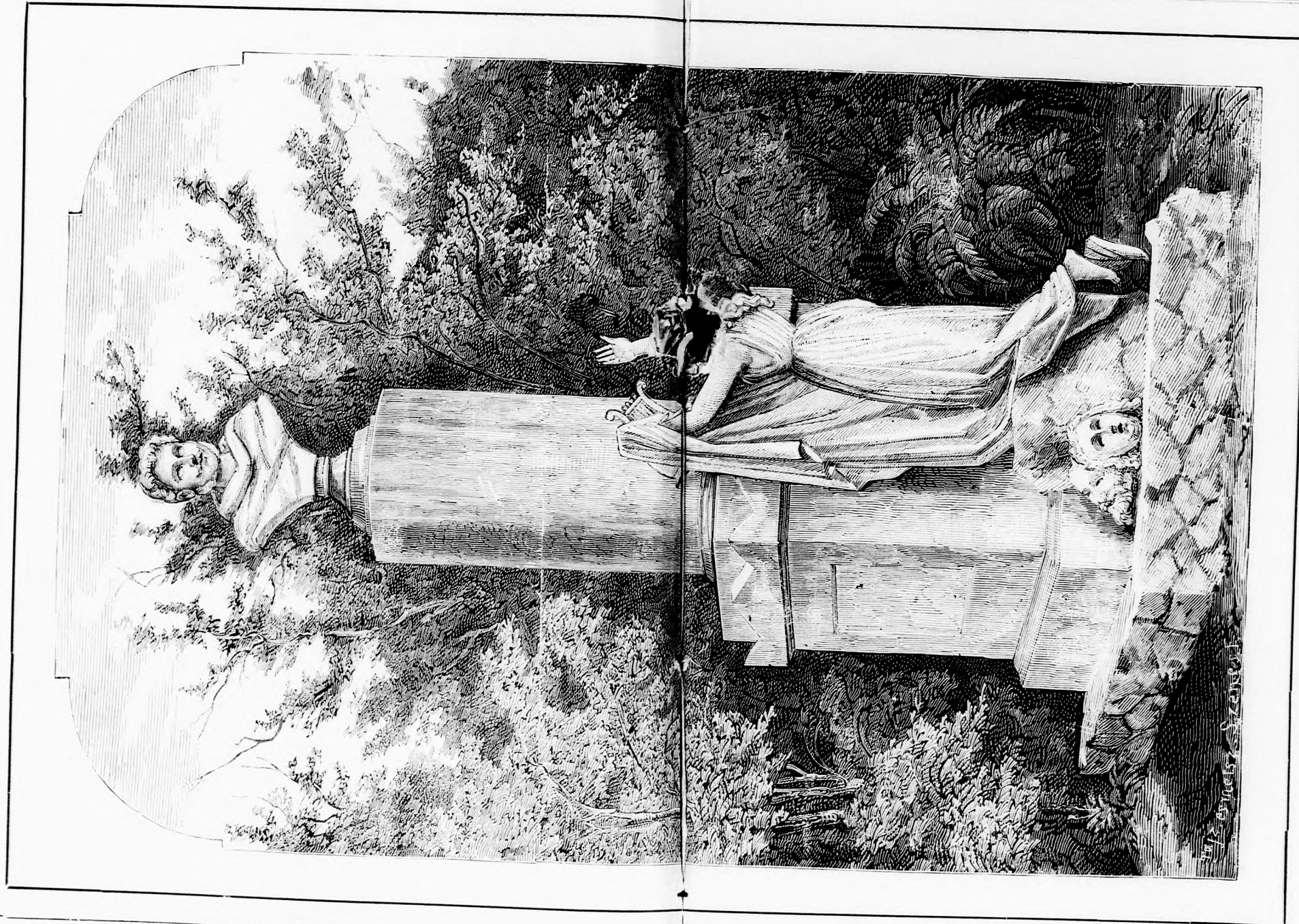
Csak meg ne ijedjétek! . .

Söt ügyesen tátsátok

A szátok

S kapijátok a nagy legyet be

A ti éhes begyetekbe.

JELLES MAGYAR FÉRFIAK EMLÉKE. III. Kisfaludy Károly szobra Budapesten. (Lásd a 390. lapon.)

ÁLLATKERTBEN.

(Vege.)

DE ravasz a krokodil:
Mint a gyerek, néha sír.
A kít aztán oda esal:
»Hamm, bekaplak!« rárivall
És bekapja a czudar.
Hát zsiraffot láttatok már?
No nézzétek jól meg, ott áll.
Olyan hosszú a nyaka,
Mint egy öles pizskafa.
A szénáját oda ni
Létrán kell felhordani.
Nyaka hosszú, lába nagy
Magas állat a zsiraff.
Magas az, nem alacsony.
Olyan, mint egy kis torony.

Hát ez itt mi? Tyűh, ez nyul
A ki ehhez hozzá nyul,
A füle is lekonyul.
Bajsza nagy van, óriás,
Olyan hegyes, mint a nyárs.
Karikát hány a szeme,
Kétfelé áll a füle.
Bátor is, de nagyon fél,
Ha zörög a falevél.
Ha meglát egy agarat:
Ugy megijed, megriad,
Azt se tudja, micsoda;
Reszket, mint a koesonya.
Kapja magát és repül
Hegyen-völgyön keresztül.
Az agár se lusta, rest:
Fut utána egyenest.
Lép egyszerre százat is,
Ugrik biz az ezret is!

Addig-addig, hogy a nyul
Iszonyuan megszorul.
Sarkában van az agár . .
Hogy elérí, tudja már.
Egyszer csak, én Istenem!
Nagyot ugrik hirtelen.
Által ugrik a nyulon —
A szegény nyul eloson;
Hányja a sok karikát,
Siet árkon, bokron át.
De az agár se henyél,
Repül, mint a forgószél.
Végre, mint a gondolat,
Utoléri a nyulat.
S az orrával föllöki,
Ha leesik, megesípi.

Itt az ocsmány, esuf hiéna!
Nem kell ennek zab, se széna.
Kiássa a sirokat,
Megeszi a holtakat,
Czudar állat, menjünk innen,
Legyen velünk a jó Isten!

Nincs az oroszlánnak párja,
Ő az állatok királya.
Büszke, kényes, erős, bátor,
Nem fél senki árnyékától.
Uralkodik pusztán, rónán,
Mint a király arany trónján.
Mindenkinek ő parancsol,
Aki csak ott jár, barangol.
Ha a pusztán egyet ordít:
Minden állat hátat fordít.
Fut, mint kit a tatár kerget,
Kerüli a veszedelmet.
Elbujik ki merre tud, lát —
Üresen hagyják a pusztát.

Jaj annak, ki háborgatja,
 Farkával is agyon csapja.
 Szemének egy pillantása
 Gyilkol, öl, szur, mint a dárda.
 Megveti a gyávat, hitványt
 És elfordul tőle mindjárt.
 De a hőssel, a bátorral
 Szembeszáll s küzd diadalal.
 Ha nem arat diadalmat:
 Bus rabságát türi, hallgat.
 Némán ül vas ketreczében
 És álmodik keservében
 Homokos szép pusztaságról,
 Királyságról, szabadságról.
 Mig egyszer a kalitkában
 Meghal szörnyü bánatában.

Itt vannak a szarvasok,
 Szarvuknak van ága sok.
 Nőnek, nőnek, egyre nőnek,
 Mutatja: hány esztendősek.

A madár se tud ugy szállni,
 Mint a zerge futni, járni.
 Könnyen viszi ferge lába
 Kőszikláról-kősziklára.
 Meredekről-meredekre
 Játszva röppen, mint a lepke.
 Hol elillan, hol felvillan,
 Majd amott van, majd emitt van.
 A kiálló bérezeken,
 Mint egy álom, ugy megyen:
 Játszva,
 Szállva,
 Ingva,
 Ringva,
 Lengve,
 Rengve,
 Szökve.
 Tünve.

Végre, mint egy pillanat,
 Eltűnik egy percz alatt.
 Kőd előtte, kőd utána!
 És a vadász soh'se látja.

Messze . . . messze éjszakon
 Járnak iramszarvason.
 Szánba fogják, czifra szánba,
 Csörgöt tesznek a nyakába.
 Pitteg-pattog a kocsis,
 De fut ám a szarvas is!
 Havas erdők, hegyek alján,
 Mint a gözös, szalad a szán.
 Hiphopp! hiphopp! — s ott vagyok.
 A hol lenni akarok.

Ez meg itten az elefánt —
 Ne féljeteK, hisz ez nem bánt!
 Nincsen ugyan szép dolmánya,
 Nagy egy kicsit az orrmánya.
 Hanem azért, mondhatom,
 Kedves állat ez nagyon.
 Olyan szelid, mint a bárány,
 Most ide jön, erre tart ám.
 No ne szaladj Ferike,
 Nem kap ez be, jer ide!
 Ennivalót vár ez itt —
 Adjunk neki valamit.
 Lássátok-e: milyen furesa,
 Az orrmányát hogy kinyújtja!
 Milyen ügyes, ninini!
 A mit adunk mi neki
 Orrmányával elveszi.
 A szájába ugy teszi.
 Bizony, bizony, mondhatom,
 Kedves állat ez nagyon.

Tenger partján . . . messze . . . messze . . .
 Ugy vigyáz a gyerekekre,

Mikor azok játszanak,
Mint valami dajka csak.
És ha aztán egy gyerek
A homokban hempereg.
Közel ahoz a nagy vízhez —
Tudjátok-e: akkor mit tesz?
Orrmányával felveszi
S onnan messze elteszi,
Hogy valahogy be ne essék . . .
Ugy-e bizony nagy eszesség?!

Azelőtt meg mit csináltak
Hátára az elefántnak?
Épületet, torony formát,
Onnan löttek a katonák.
Onnan néztek, lesekedtek,
Háboruztak verekedtek.
Ha megnyerték a csatát:
Kényes lett az elefánt.
De ha jól megverték őket:
Szégyenyében majd elsüllyedt.
Ugy futott és ugy szaladt:
Fogott volna madarat.

Bizony, bizony, mondhatom,
Kedves állat ez nagyon.

Hanem azért hébe-korba,
Ha valaki dühbe hozza,
Ő kelme is megharagszik.
Azután nem nyugszik addig,
Míg valamit ki nem forral . . .

Hogy tett egyszer a szabókkal?
Hát ugy, hogy az ablakon át
Benyujtotta az orrmányát
A műhelybe, hol dolgoztak . . .
A szabók csak gondolkodtak:
Mit kellene kitalálni?
Hogy kellene megtréfálni?

Egyszer aztán kitalálták
A gonoszok s megszurkálták
Ki ollóval, ki meg tüvel,
Az elefánt szörnyü dühvel
Kirántotta az orrmányát,
Szaladt tüskén és bokron át
S egy mocsárig meg sem állott —
Ugyan vajjon mit csinált ott?
Az orrmányát teleszitta
Sáros vízzel s ugy ment vissza.
És bedugta a műhelybe,
Össze-vissza feckendezte.
Persze ezzel ott csinált
Iszonyatos galibát!
A posztó az asztalon,
A sok szép kép a falon,
Ajtó, ablak, kanapé,
Nadrág, lajbi, csurapé,
Pruszli, szoknya, viganó,
Meg aztán a sok szabó
Csupa víz lett, csupa sár . . .
Hogy vinné el a tatár!

No de menjünk már haza,
Mert vár otthon a mama.
Addig jártunk, beszélgettünk
Hogy egész' beesteledtünk.
Majd eljövünk ide még mi
A sok madárt végig nézni.

Lajos bácsi.

KÉP-REJTVÉNY.

P
z

o o
o o o
o o o
o o

HAJÓTÖRÉS.

Kedves Forgó bácsi!

NEM tudom, járt-e már kedves Forgó bácsi valaha itt a mi szép Balatonunk vidékén? — (Jártam bizony sokszor. F. b.) de bizonyosan tudja s kis olvasó társaim is alkalmasint hallották és olvasták, mily gyönyörű nagy tó ez, valóságos kis tenger; úgy is hívják hogy »magyar tenger«. Mi kedves szüleinkkel itt lakunk a parton s mindig azt hiszem, hogy ennél szebb hely nincs is a világon. Igazi tengert még nem láttam, de mikor a Balaton háborog, mikor a szél vész magasra korbácsolja hullámain, akkor úgy gondolom, hogy éppen olyan, mint a nagy tenger, melyről már sokat olvastam. A minap pedig hajótörést is szenvedett egyik játszótársam s erről akarok tulajdonképen írni kedves Forgó bácsinak.

Én és Józsi barátom kint játszottunk a Balaton partján; erős szél fujt, de ettől nem ijedtünk meg s én nem is gondoltam rá, csak mikor Józsi így szólt:

— Nézd, itt van az öreg Mihály gazda csónakja, — csónakázzunk kissé.

— Hová gondolsz! Hiszen nagy szél fuj... nézd, mily nagy hullámokat vet a Balaton. Ilyenkor nem tanácsos a vizen játszani.

— No ugyan gyönyörű vitéz vagy, csufolodék Józsi s beugorva a csónakba, minden figyelmeztetésem dacára eloldotta a kötelet.

Alig volt a csónak szabadon, a szél, a hullámok megkapták és gyorsan sodorták. Józsi eleinte úgy tett, mintha evezne, de csakhamar kiütötte egy hullám az evezőt kezéből s ekkor aztán megijedt és segítségért kezdett kiabálni. Én segíteni nem tudtam és okosabbat nem bírtam kigondolni, mint hogy haza szaladok és hírt adok Józsi veszedelméről. De míg én oda jártam, a szélvész még inkább növekedett s mikor a parthoz visszatértünk, Józsit már nem láttuk sehol! Csak később tudtuk meg, mi történt vele. A hullámok ugyanis gyorsan ragadták befelé s még

nagyobb rémületére a csónak nemsokára összeütközött egy másik, valahonnan a parttól elszabadult üres csónakkal. Mindkét csónak összetört, de Józsinak sikerült az egyiknek maradványára belekapaszkodni.

Kétségbeesetten fogózott

bele s így hanyódott élethalál közt több óráig a haragos Balaton hullámai közt; igazán csoda, hogy bele nem fult. Végre a szélvész csöndesült s számos csónakkal megindultak emberek Józsi keresésére. Meszsze a parttól szerencsésen rátaláltak és haza hozták. Annyira ki volt merülve, hogy ágyban kellett feküdnie és több napig nem tért magához.

De azóta nem tréfál többé a haragos Balatonnal.

Kedves Forgó bácsit üdvözölve maradok

hü kis olvasója

Somogyi Béla.

ÉN VAGYOK A . . .

(Képpel a 388. lapon.)

EN vagyok a mamám lánya,
Nem járok még iskolába.
Nagy kertünkben a köpadon
A »Kis Lapot« forgatgatom.
A betűjét még nem értem,
De kedvem telik a képben
S ami homályos előttem:
A lombsátorban fölöttem
Két csevegő kis madárka,
Okosan kimagyarázza.

A VELENCZEI GALAMBOK.

(Képpel a 400. lapon.)

ASOKFÉLE állat, négylábu és szárnyas,
melyet az ember a maga hasznára
megszelidített, nem mind szelidíthető meg
egyformán. Némely állat azért nem szeli-
dül meg teljesen, mert nagyon is erős és
bátor, más meg azért, mert nagyon gyöngé-
s és félénk.

A madarak, melyeket udvarainkban
tartunk, mind félénkek és ijedezve mene-
külnek, ha az ember meg akarja őket
fogni. Van itt-ott egy szelid tyukocska,
csibécske, mely engedi magát megsimo-
gatni s eszik az ember kezéből, kanári
madárka, galamb is van, mely kézre, vállra
felröpül; de ez mégis csak kivétel s éppen
azért tűnik fel, mert ritka eset.

De van egy város, ahol igen régi
idők óta van egy csodálatosan megszeli-
dült egész galambsereg. Ez a város Ve-
lence, a szép olasz kikötő város. (Keres-
sések meg a térképen) Velence apró
szigeteken épült a tenger partján, úgy
hogy az utcák helyén csatornák vannak
s kocs helyett nagy csónakok — gon-
dolákon — járnak-kelenek. Csak kevés
valóságos utca van s még kevesebb piac
vagy tér. A legszebb és legtágasabb a
Szent-Márk tere, a Szent-Márkról neve-
zett gyönyörű templom mellett.

E templom tetején fészkel igen régi
idők óta tömérdek galamb; ott költenek,
a kicsinyek ott növekednek föl és számuk
évről évre inkább szaporodik, mint fogy.
Mihelyt repülni bírnak, leszállnak az ut-
czára térre, s ott sétálnak az emberek
közt, nem ijednek meg a járókelőktől. Nem
is bántja őket senki, sőt mindenki hor-
doz nekik enni valót s ez nagy mulatságul
szolgál; mihelyt valaki szórni kezdi a ma-
got, a galambok mindenfelől oda sietnek,
kezére, vállára szállanak s még szájából
is elfogadják az eleséget.

A város lakosai annyira szeretik e
kedves madarokat, hogy nagy bűnnek
tekintnék, ha valaki csak egyet is meg-
ölné. Régente egyszer ellenség ostromolta
a várost s az eleség fogytán levén, nagy
éhség kezdett uralkodni. A galambok a
szörnyű ágyuzás közepette is hiven meg-
maradtak a városban és a parancsnoknak
eszébe jutott, hogy ezt a tömérdek galom-
bot most össze kellene fogdosni is meg-
sütetni, ez is segítene valamit az éhező-
kön. De a lakosság nem engedte s kijelenté
hogy inkább éhezik, hogysen a kedves
galambokat leöldössék. A galambok tehát
megmaradtak és mai napon is vigan élnek
világokat.

Kis Értesítő.

A szegedi árvizkárosultak javára a »Kis
Lap« olvasói közül ujabban adakoztak:

Dienes Lenke 10 ft.; mint a »Kis Lap«-
ban megjelent »Elvarázsolt királykisasszony«
című szindarabnak Kis-Azaron történt előadá-
sából befolyt jövedelmet; Badicz Feri 1 ft.;
Horváth Mihály tanító ur gyűjtése a siklói
községi iskola tanulói közt 3 ft.; ehhez járultak:
Nagy-Kovács Julianna 30 kr., Biró István,
Szujkó János, Tunya József, Bali István, Szeke-
res János, Kovács Sándor, Mohácsi Zsuzsánna
20—20 kr.; Hajdu István; Szajkó István, Kovács
Ferencz, Gazsi Ferencz, Kiss Mária, Kiss Zsófia,
Jakab Julianna, Horváth József, Tasi Lajos,
Gazsi Julianna, Hajdu József, Hajdu Sándor és
Horváth Mariska 10—10 kr.); Horváth
Miklós, Mihály és Tivadar a »Kis Lap« XVI.
köt. 19-ik számában közölt szindarab előadásá-
nak jövedelmeképe 4 ft. 50 kr.; Berthóty

Károly és István 1 ft., összesen 19 ft. 50 kr. Ehhez hozzáadva a mult számban kimutatott 509 ft. 99 krt, tesz a »Kis Lap« eddigi gyűjtése összesen 529 ft. 49 krt, 3 db. aranyat és egy magyar huszást.

Ez adományokat rendeltetésök helyére juttattam és a szenvedők nevében köszönetet mondok a nemes szívű kis adakozóknak.

FORGÓ BÁCSI.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez!

SMÉT végéhez közeledik a „Kis Lap“ egy kötete, — immár a tizenhatodik. Egész kis könyvtárt képeznek a „Kis Lap“-nak most már kilenczedik éve megjelenő kötetei s talán szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy megelégedéssel tekintek vissza arra, amit eddig a magyar gyermekvilágnak nyújtottam. Évről évre nagyobbodott azok száma, kik Forgó bácsi körébe gyülekeztek s ma már alig van család, melynél a „Kis Lap“, a gyermekek e jó barátja, oktatója és szórakoztatója ismeretlen volna. Hogy pedig a „Kis Lap“ mily szívesen látott vendég, arról számtalan bizonyosságom van kis olvasóim leveleiben, melyek arról tanuskodnak, hogy Forgó bácsi szeretetét kis hívei őszintén viszonzózzák s az olvasmányon, melyet nekik nyújtok, igazán mulatnak és okulnak.

Büszkévé tesz a siker, melyet a „Kis Lap“ kivívott s melyhez hasonlóval magyar gyermeklap még nem dicsekedhetett. E siker azonban egyszersmind csak ösztönzőül szolgál arra, hogy az eddig oly helyesnek bizonyult irányban mindinkább tökéletesítem a „Kis Lap“-ot, hogy mindinkább teljesen megfeleljen feladatának. Hiszem is, hogy törekvésemet kis olvasóimnak még tömegesebb részvéte fogja jutalmazni.

A jövő hónappal meginduló tizenhetedik kötet beosztásra nézve hasonló lesz az eddigiekhez; minden szám színezett czimképpel s számos, művészeti kivitelű rajzzal jelen meg. A szöveg változatosságára ezentul is nagy gondom lesz; az első számban egy hosszabb regényes elbeszélést kezdek meg

„A KAKUK-ÓRA“

czimmel, mely, hiszem, nagy mértékben meg fogja nyerni kis olvasóim tetszését. E mellett tréfás és komoly mesék, többnyire rajzokkal, ismertető czikkecskék, költemények, találós mesék, rejtvények minden számban bőven lesznek. Forgó bácsi postája pedig jövőre is megviszi az üzeneteket valamennyi kis olvasónak, aki bármikor Forgó bácsihoz fordul levelével.

Bucsut nem veszek kis híveim seregétől, mert csak a kötet ér véget, de a mi barátságunk nem. Az új kötetnél, tudom, ismét együtt leszünk mindnyájan. Tehát csak: a viszontlátásig üdvözöl

igaz hivetek

Forgó bácsi.

A „Kis Lap“ t. előfizetőit tisztelettel kérjük, szíveskedjenek megrendeléseiket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szetküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „Kis Lap“ előfizetési ára:

Negyedévre . . . . . 1 frt 40 kr.

Félévre . . . . . 2 frt 80 kr.

Az előfizetések (melyeknek beküldésére legcélszerűbb a postai utalványok használata) az Athenaeum kiadóhivatalához, (Budapest, Ferencziek tere, 3 sz.) intézendők.

A „KIS LAP“ kiadó-hivatala.

A VELENCZEI GALAMBOK. (Lásd a 398. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere, 3-ik sz., Athenaeum-éj
 Budapest 1879. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.